

УДК 378:336.225

Т.В. Пілюгіна
м. Ірпінь, Україна**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ**

Одним із завдань державної фіскальної служби є модернізація податкової освіти через запровадження у навчальний процес сучасних інформаційних технологій навчання іноземних мов. Оволодіння ними є однією з основних компетентностей фахівців з оподаткування в умовах євроінтеграції, а самі технології є провідним засобом навчання як такого, адже студентам доводиться більше працювати дистанційно, ніж знаходитися у реальних навчальних аудиторіях, що особливо притаманне магістерській підготовці.

У своїй практичній професійній діяльності дипломований фахівець має бути здатним отримувати нові знання з іноземної мови в умовах розвитку науки та соціальної практики, що змінюється з використанням високих технологій. Йому стає у пригоді технологічне навчання, метою якого є розвиток практичних іншомовних лінгвістичних навичок роботи під час використання інформаційних технологій в органах фіскальної служби.

Завданнями, які ставлять перед собою викладачі іноземних мов податкових факультетів, є: дати студенту загальні відомості про принципи побудови та функціонування нових

інформаційних технологій та систем; розкрити цілі і завдання автоматизації різних рівнів податкових органів із застосуванням сучасної комп'ютерної техніки і продемонструвати яким чином вона пов'язана з формуванням лінгвістичного забезпечення програмних продуктів; показати їх різноманітність у використанні в управлінській діяльності фіскальних органів; проаналізувати стан і перспективи такого розвитку інформаційних технологій і систем у фіскальних установах.

Зрозуміло, що і вирішення основних завдань податкової служби — максимального стягнення податкових платежів в умовах діючого податкового законодавства — нерозривно пов'язане з удосконаленням аналітичною та контролюючою діяльністю податкових органів, що практично неможливе без вивчення прогресивного досвіду використання інноваційних технологій зарубіжних країн.

Дослідники інформаційних технологій навчання іноземних мов Дж. Рубін (J. Rubin), С. Тренхолм (S. Trenholm) і С. Голуб (S. Holub) зазначають, що нове покоління фахівців з оподаткування виховується на абсолютно інших стандартах професійної підготовки і досягне своєї зрілості у 20-х роках нинішнього століття. Автоматизований процес використання електронних загальних бухгалтерських книг, судових балансів і подібної документації потребує належної іноземної філологічної підготовки і ретельних покрокових інструкцій та керівництва з боку більш досвідчених колег. Створення високих технологій викликало потребу не лише у належній підготовці професійних кадрів з приводу умілого використання ними різного роду програмного забезпечення, але й необхідності гарантії того, що нова генерація працівників чітко усвідомлюватиме очікувані результати своєї роботи [5].

Вищезазначені науковці вважають, що у результаті використання високих технологій у вивченні предмету «Іноземна мова за професійним спрямуванням» студенти повинні знати: теоретичні основи побудови і функціонування інноваційних податкових технологій і систем; перспективні напрями їх застосування при автоматизації діяльності податкових органів та, відповідно, уміти: формулювати цілі і задачі автоматизації обробки податкової інформації; користуватися сучасними загальнофункціональними прикладними програмами; працювати у сфері спеціалізованих програмних засобів, що застосовуються державною фіскальною службою; прогнозувати розвиток високих технологій у фіскальних органах.

Тепер, коли більшість обчислень здійснюється за допомогою комп'ютера, дуже легко стати залежним від нього і не помітити неправильний результат через неправильний переклад вхідних даних. Досвідчені викладачі-практики мають навчати студентів так, щоб вони розумілися не лише на новітніх технологіях, але й чітко визначали результати обчислень, були упевнені у його точності і могли дати компетентне пояснення клієнтам та аудиторам [5].

Використання персонального комп'ютера є основним інформаційним засобом навчання, необхідним для розуміння системи електронної реєстрації податкової документації та вивчення податкового програмного забезпечення.

Фахівцями фіскальної служби постійно удосконалюються процедурні та інформаційні технології адміністрування податків. Так, бланки форм податкової звітності та інструкції по їх заповненню доступні через Інтернет. Перед відомством поставлена задача домогтися, щоб платник податків міг передавати декларацію зі свого персонального комп'ютера.

Так, електронна реєстрація державної фіскальної служби — це система подачі до відомства податкової документації через Інтернет-мережу або прямий зв'язок, без необхідності її підготовки на папері. Програмне забезпечення податкової звітності з можливостями онлайн реєстрації може здійснюватися через безоплатний веб-сайт заповнення податкових декларацій державної фіскальної служби, інтерактивні бланки в Інтернеті або скориставшись електронними послугами комерційних податкових фірм [3].

Податкове програмне забезпечення представлено пакетами Тексект (TaxACT), Турботекс (TurboTax), Ейч енд Ар Блок ет Хом (H&R Block At Home) і Танго (Tango), що передбачає володіння фахівцями з оподаткування іноземною мовою на достатньо високому рівні. Це комп'ютерні програми, які допомагають платникам податків розраховувати суми податкових

платежів, здійснювати мінімізацію (планування) податків і заповнювати податкові декларації.

Пакет Тексект розроблений компанією Інтуїт (Intuit) за допомогою другої версії програмного забезпечення у 1998 році [6]. ТексЕкт існує у двох варіантах: інтерактивному і софті [7]. Інтерактивними продуктами є Фрі Федерал Едішн (Free Federal Edition), Делюкс (Федерал) (Deluxe (Federal)) та Алтімїт Бандл (Ultimate Bundle). Софт представлений доповненнями Фрі Едішн (Free Edition), Делюкс (Deluxe), Алтімїт Бандл і Хом енд Бізнес (Home & Business). Тексект пропонує набір програм оподаткування для фізичних осіб і професіоналів [8].

Турботекс та Ейч енд Ар Блок ет Хом — два найбільш розповсюджені програмні пакети, призначені для людей, які самостійно готують свої податкові звітності, що стають у пригоді при здійсненні її перевірки. Турботекс було винайдено М. Чіпманом (M. Chipman) ще у середині 1980-х років і з 1993 року випускається компанією Інтуїт Консьюмер Текс Груп (Intuit Consumer Tax Group).

Пакет Ейч енд Ар Блок ет Хом було розроблено компанією Ейч енд Ар Блок (H&R Block), що підготувала більше, ніж 24, 5 мільйонів податкових декларацій у всьому світі, з розташуванням своїх основних офісів у Канаді, Об'єднаному Королівстві та Австралії [2].

Цією ж компанією у лютому 2007 року було представлено на ринку свою продукцію — програмне забезпечення для оподаткування під назвою Танго. Це флеш-доповнення, яке дозволяє користувачам зберігати свої особисті дані на серверах компанії Ейч енд Ар Блок або на власних комп'ютерах. До нього входить цілодобова допомога і захист перевірки даних [2].

Загалом, інтерактивність програм мовної підготовки фахівців з податкової справи незалежно від форми навчання є характерною для усіх вітчизняних вищих навчальних закладів. Студенти мають прямий доступ до професорсько-викладацького складу за допомогою планшетів для проведення дискусій у режимі онлайн (online discussion boards), електронної пошти (e-mail) і телефонних розмов (telephone conversations). Фізично не знаходячись в університеті, вони можуть бути у курсі усіх академічних справ, переглядаючи відео панелей і програм вищих навчальних закладів.

Дистанційні курси транслюються у відео високої роздільної здатності (Full HD) з використанням тих же технологій, що й при передачі фільмів популярними пошуковими службами «відео за запитом» (video-on-demand services). Більшість викладачів використовує інтерактивну дошку ('smart tablet'), яка в електронному вигляді відображає їх лист в окремому вікні у кожному відео курсі.

Програми спрямовані на інтерактивний розвиток мовленнєвих навичок, необхідних фахівцям для їх роботи у галузі оподаткування. Цьому сприяє використання ультрасучасної обчислювальної техніки і мультимедійних технологій, таких як дистанційна відео система (online video system), аудиторна відео система медіа сайту (the Media site class video system) тощо, які входять до інфраструктури університетів. До інформаційних ресурсів належать електронні бібліотеки економічної та юридичної літератури, комп'ютерні сервери та аудіовізуальні блоки. Ці ресурси здійснюють сучасне високотехнічне дослідницьке автоматизоване і мультимедійне обслуговування.

Частина роботодавців надає перевагу працівникам, які здобули освіту традиційним стаціонарним способом, інші заохочують поєднання гнучкого навчання своїх підлеглих із професійною практикою. І хоча перше має важливі нематеріальні переваги — особисте і професійне фізичне спілкування та зв'язок, наразі значна кількість студентів обирає представлену університетами дистанційну форму навчання, що позбавляє їх необхідності витратити кошти на дорогу і винаймання житла. Такі програми із гнучким навчальним розкладом розроблені, переважно, для працюючих фахівців, які займаються професійною діяльністю далеко від університету або потребують індивідуального графіку навчання через робочі або особисті обставини. Наприклад, працівники, які повинні постійно знаходитися у зоні доступу клієнтів, у разі такої необхідності можуть «поставити на паузу» свій навчальний процес без пропусків занять. Також, студенти-дистанційники можуть вибирати навчальні курси, не обмежуючись у часі під час їх проходження.

Дистанційний спосіб здобуття освіти орієнтований на використання таких навчальних методів і технологій, які націлені на індивідуалізоване отримання знань студентами, фізично не присутніми в університетських аудиторіях. Він описується як «процес створення і забезпечення доступу до навчання, коли джерела інформації і студенти відокремлені один від одного часом і відстанню» [1]. Викладачі з Університету Вашингтону (University of Washington) Л. Голд (L. Gold), Р. Фіппс (R. Phipps) та інші вважають, що деякі курси дистанційного навчання вимагають інтерактивної роботи на сайті університетів за певних причин (наприклад, складання екзаменів) і належать до гібридної або змішаної форми навчання [4, с. 28].

Вищі навчальні заклади України практикують дистанційне вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням, яке поєднує асинхронні та синхронні підходи до отримання професійної кваліфікації. Асинхронний підхід відзначається відсутністю взаємодії у реальному часі і є найбільш використовуваним у магістерській професійній підготовці фахівців з оподаткування. Студенти працюють з навчальним відеоматеріалом і читають необхідну літературу в Інтернет-мережі у зручний для себе час. Програми надають для навчання віртуальні аудиторії, відеозапис аудиторних занять, використовують традиційний метод вивчення інформації з підручників. Найрозповсюдженішим способом спілкування «викладач-студент» і «студент-студент» є електронна пошта та соціальні мережі на кшталт Фейсбуку (Facebook), Твітеру (Tweeter) та Інстаграму (Instagram).

Синхронний підхід поєднує синхронні та асинхронні технології. Так, з дисципліни «Іноземна мова» у визначений час транслюється щонайменше одне на тиждень інтерактивне заняття. Студенти «відвідують» його через Інтернет з використанням вебкамер, взаємодіючи один з одним та з викладачем у реальному часі. Вони мають можливість на свій розсуд переглядати і повторювати матеріал за допомогою електронних баз навчальних даних з відео- та аудіосупроводом та активного використання аудіо- і відеоподкасту (podcast) (цифрового мультимедіа файлу, призначеного для завантаження у портативний медіа MP4 плеєр, комп'ютер та ін.). Електронна пошта також є невід'ємною частиною навчання.

Деякі дистанційні програми вимагають одноразової або дворазової присутності в університеті для вирішення настановчих питань на початку курсу і / або при складанні підсумкового екзамену наприкінці навчання.

Отже, сучасні інформаційні технології навчання іноземних мов у професійній підготовці працівників державної фіскальної служби складають важливу частину загальної підготовки з орієнтацією на індивідуальну автономію студентів у поєднанні з їх інтеграцією у соціумі.

Література:

1. Дистанційне навчання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Distance_education / дата користування: 03.12.2014.
2. N&R Block [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/N%26R_Block / дата користування: 10.11.2014.
3. IRS e-file [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/IRS_e-file#cite_note-1 / дата користування: 12.12.2014.
4. Phipps R. What's the difference? A review of contemporary research on the effectiveness of distance learning in higher education / Ronald Phipps, Jamie Merisotis. — Washington DC: Institute for Higher Education Policy, 2011. — 46 p.
5. Rubin J. Training in the modern tax practice [Електронний ресурс] / J. Rubin, S. Trenholm, S. Holub. — Режим доступу: <http://www.thefreelibrary.com/Training+in+the+modern+tax+practice.-a0203028396> / дата користування: 23.12.2014.
6. TaxACT About Us [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.taxact.com/press/company-values.asp> / дата користування: 11.01.2015.
7. TaxACT Consumer Products [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.taxact.com/press/consumer.asp> / дата користування: 26.11.2014.
8. TaxACT Professional [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://prep.taxact.com/> дата користування: 17.01.2015.

У статті розглядається роль іноземної мови у загальній концепції професійної підготовки фіскального службовця. Розкривається важливість її опанування як невід'ємної складової процесу формування сучасного

фахівця в умовах євроінтеграції. Завдяки останнім досягненням у галузі інформаційних технологій створено сприятливі умови для удосконалення професійної компетентності податкового службовця, що дедалі більше стає конкретною реальністю не лише на теренах Європейського Союзу, але й у вітчизняному освітньому просторі.

Ключові слова: фіскальна служба, сучасні інформаційні технології, іноземна мова, програмне забезпечення, інтерактивність, дистанційне навчання.

В статье рассматривается роль иностранного языка в общей концепции профессиональной подготовки фискального специалиста. Раскрывается важность его освоения как неотъемлемой составляющей процесса формирования современного специалиста в условиях евроинтеграции. Благодаря последним достижениям в области информационных технологий созданы благоприятные условия для совершенствования профессиональной компетентности налогового служащего, что все больше становится конкретной реальностью не только на территории Европейского Союза, но и в отечественном образовательном пространстве.

Ключевые слова: фискальная служба, современные информационные технологии, иностранный язык, программное обеспечение, интерактивность, дистанционное обучение.

This article examines the role of foreign language in the overall concept of fiscal officer's professional training. It reveals the importance of mastering it as an integral part of the process of formation of the modern professional under the conditions of European integration. Due to recent achievements in the field of information technology there are favorable conditions created for improvement of the professional competence of the tax officer that is increasingly becoming a concrete reality not only in Europe but also in the national educational space.

Keywords: fiscal service, modern information technology, foreign language, software, interactive, distance learning.